

Jaarverslag 2022

waag futurelab

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Missie	4
Terugblik	4
Vooruitblik	5
Waag Research	6
Code Groep	8
Make Groep	9
Learn Groep	10
Life Groep	11
Waag Academy	12
Fab Academy	14
Fabricademy	14
BioHack Academy	15
Minor & MOOC	15
Maakplaats021	15
Teacher & Librarian Maker Camp	16
Public Stack-workshop	16
Masterclass Netpolitiek	16
Waag Public Programme	18
Waag Poort	20
Waag op locatie	20
Programmareeksen	21
Exposities	24
Digitalisering Invloed op programmering	26
Bereik en media	28
Diversiteit en inclusie	30
Bijlage 1 Projecten	32
Bijlage 2 Kunstenaars	38
Bijlage 3 Partners & Samenwerking	40
Colofon	46

4 Inleiding

Waag Futurelab (hierna: Waag) vervult sinds 2021 de functie 'Futurelab design en technologie' in de culturele basisinfrastructuur van het ministerie van OCW en de gemeente Amsterdam. Waag biedt een platform voor debat, reflectie, exposities, presentaties en experimenten. Samen met ontwerpers, kunstenaars en samenleving doet wij onderzoek naar opkomende technologie en maatschappelijke vraagstukken.

Missie

Waag Futurelab draagt bij aan het onderzoek, ontwerp en ontwikkeling van een duurzame, rechtvaardige samenleving: Door gezamenlijk opkomende technologie te onderzoeken en onderliggende culturele aannames te bevragen; Door te experimenteren en alternatieven te ontwerpen op basis van publieke waarden; Door met de samenleving een open, eerlijke en inclusieve toekomst te ontwikkelen.

Terugblik

De eerste drie maanden van 2022 stonden in het teken van de coronapandemie. Deze heeft een zware wissel getrokken op de samenleving en dus ook op Waag Futurelab. Desalniettemin was de opluchting groot toen versoepelingen van de maatregelen werden doorgevoerd en we weer fysiek samen konden komen. Het leidde tot een toename van het aantal publieke evenementen, en ook de consortia van onze projecten kwamen weer veelvuldig samen, wat de samenwerking ten goede kwam.

In maart '22 schrokken we op van de aanval van Rusland op Oekraïne. Waag activeerde samen met het *Institute for Network Cultures* (HvA) haar lokale en internationale netwerk in de media en cultuur en vormde de *Tactical Media Room*. Hier helpen we Oekraïense en Russische media desinformatie tegen te gaan.

Sinds haar oprichting in 1994 staat Waag in het teken van eerlijke omgang met technologie voor de samenleving. 2022 was in dat opzicht een belangrijk jaar. Waag zag in de zomer een groot

deel van haar agenda terugkomen op landelijk niveau in de '*Werkagenda Waardegedreven Digitaliseren*' van de eerste staatssecretaris van Digitale Zaken, Alexandra Van Huffelen.

Waag ziet dat deze ontwikkeling in het teken staat van bredere maatschappelijke onvrede over de rol van Big Tech. We weten niet hoe de technologie in elkaar zit die we in ons dagelijks leven gebruiken. Zo is het bijvoorbeeld onacceptabel dat onveiligheid in de trein bij de Nationale Spoorwegen gemeld moet worden via WhatsApp. Hierbij blijft onduidelijk wat de eigenaar Meta met deze gegevens doet.

Waag ontwikkelt open technologie en alternatieve modellen gebaseerd op publieke waarden. Dit valt samen met de '*Key Enabling Methodologies*' (KEM's): ontwerpmethoden voor professionals, die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Dat dit steeds meer inbedding in de samenleving vindt, werd in 2022 evident.

Waag stimuleert kritisch ontwerp. We begeleiden hierbij kunstenaars en ontwikkelen co-creatiemethoden. We stimuleren burgers om kennis op te doen en handelingsperspectief te ontwikkelen over hun eigen leefomgeving volgens de methode *Citizen Science*. Op de Dutch Design Week 2022 kwamen deze inspanningen samen in de tentoonstelling 'Open Design Now!', waarin we sensoren tentoonstelden die open-source ontwikkeld zijn door Waag, haar directe partners en een jonge kunstenaar die we begeleiden.

Het meten van de leefomgeving valt samen met maatschappelijke problemen als hittestress en luchtvervuiling. Steeds meer zien we de gevolgen van klimaatverandering terug in ons dagelijks leven. Waag onderzoekt in dit kader publieke waarden, technologieontwikkeling, transformaties van de samenleving en planetaire ecologie. In 2022 vonden het *meer-dan-menselijke* perspectief en stedelijke ecologie een plek in ons nieuwe Urban Ecology Lab, en werd Waag penvoerder van het Creative Europe-project 'More-than-Planet'.

Open Wetlab - Foto: Mary Farwy; Emilia Martin Radio Echo

Via het langlopende publieke programma 'Expeditie naar Planet B' richtte Waag zich in 2022 op systeemverandering.

Vooruitblik

Als onderzoekers en ontwerpers van alternatieve modellen voor de samenleving zullen we ook in 2023 doorgaan met ons onderzoek en experiment. We werken aan het vormgeven van de toekomst, in samenwerking met de samenleving! Dit onderzoek naar een open, eerlijke en inclusieve samenleving ontwikkelt zich langs de lijnen van de grote transformaties van onze tijd.

Een van die transformaties is de transitie naar een *circulaire economie*. De stimulering, de waardering en het behoud van makerschap in steden is hierbij een belangrijk thema. In het kader van klimaatverandering kijken we kritisch naar onze verhouding tot de natuurlijke omgeving en de rol van andere vormen van leven in onze ontwerppraktijken. Op het gebied van digitalisering bouwen we onder meer aan een *Public Stack*: een technologiestack op basis van publieke waarden waarmee we onze afhankelijkheid van grote techbedrijven verkleinen.

Als presentatie-instelling streeft Waag ernaar een algemeen bekend centrum voor cultuur en debat te zijn. In 2023 gaan we ons publieksprogramma op een toegankelijker manier inrichten, waarbij we thema's uit de technologische ontwikkelingen analyseren aan de hand van reeksen van workshops, evenementen en tentoonstellingen. In het programma 'Expeditie naar Planet B' richten we ons in 2023 op het thema intelligentie.

Ten slotte zal Waag de nadruk leggen op kennisoverdracht. De verschillende Academy-programma's, waarin we onze kennis verzamelen en delen in transdisciplinaire leer- en ontwikkelprogramma's, krijgen samen met Waag's andere inspanningen op dit gebied een sterkere en meer toekomstgerichte positie in de organisatie.

6 Waag Research | Onderzoek

De onderzoeksactiviteiten zijn ondergebracht in vier onderzoeksgroepen, elk met hun eigen thema: Code (technologie), Make (materialen en makerschap), Learn (kennisdeling en -overdracht) en Life (ecologie).

Binnen de onderzoeksgroepen zijn onderzoeksvragen ondergebracht in Labs. Deze Labs voeren projecten uit. In bijlage 1 hieronder is een volledig overzicht te zien van welke projecten door welke labs worden uitgevoerd, en wie onze partners zijn.

Projecten worden in samenwerking met partners, ontwerpers, kunstenaars, beleidsmakers en burgers gerealiseerd, vaak met een looptijd van meerdere jaren, op lokaal, nationaal en internationaal niveau. De uitkomsten variëren van open-source tools en reportages tot publiekelijk toegankelijke programma's, zoals exposities en debatavonden. Waag noemt haar onderzoeksmethode 'Public Research': vanuit de gedachte dat iedereen relevante kennis, ervaring of vaardigheden heeft om bij te dragen, nemen we de samenleving als uitgangspunt en richten we ons op thema's die directe invloed hebben op de leefomgeving van mensen en 'meer-dan-mensen' (bijvoorbeeld dieren en planten).

4 onderzoeksgroepen

73 projecten

258 onderzoekspartners

Lab & Kitchen op Expeditie: Toekomst.
Foto: Wardie Hellendoorn

8 CODE GROEP

2022 stond voor Code, onder leiding van Simone van der Burg, in het teken van *datacommons*: gemeenschappelijke, zonder winst oogmerk beheerde data door een collectief. We onderzochten de uitwerking hiervan in onder meer 'Home Energy Management Systems' en andere, energietransitie-gerelateerde onderwerpen. Ook hield Code zich bezig met *attribute-based credentials*, een manier waarmee we online niet meer al onze gegevens hoeven in te vullen om vertrouwen te wekken, maar decentraal geverifieerd worden.

Belangrijk was het aantreden van de nieuwe 'Head of Programme' Simone van der Burg, eerder programmaleider Ethiek en Verantwoorde digitalisering aan de WUR. Ook werd de 'Code voor Kinderrechten' voor technologie-ontwerp waarin de veiligheid van kinderen voorop staat, opgepakt en vertaald naar beleid door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Waag was daarnaast verheugd haar digitale agenda grotendeels terug te zien in de 'Werkagenda Waardengedreven Digitalisering' van staatssecretaris Alexandra van Huffelen.

Code werkte aan 21 projecten, waarvan een overzicht te vinden is in **bijlage 1**.

Incubator voor Gemeenschapseconomie

Mastodonderdag, 2022.
Foto: Waag

Launch Pub Hubs. Public Spaces Conference.
Foto: Leonieke Verhoog

Zeeburgereiland Contemporary Commoning.
Foto: Socrates Schouten

MAKE GROEP

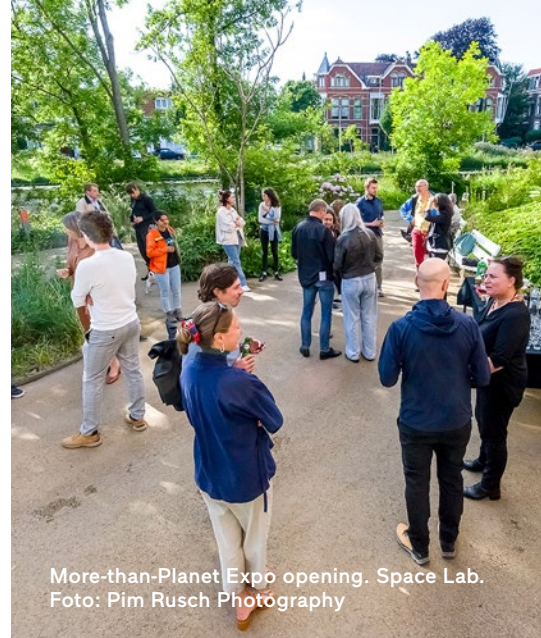
Make houdt zich, onder leiding van Lucas Evers, bezig met materiaalonderzoek en vernieuwende productiemethoden. Zo ontwikkelden we een co-creatiemethode voor de ontwikkeling van sensortechnologie, die toegepast werd in het burgeronderzoek naar luchtkwaliteit in Noord-Holland ('Hollandse Luchten').

Waag werd aangesteld als penvoerder van het Creative Europe-project 'More-than-Planet' en organiseerde vanuit die hoedanigheid onder meer een expositie over de manier waarop we naar de aarde kijken. In het Horizon Europe-project 'SheMakes' organiseerden we performances en debat over de rol van vrouwen in de textielindustrie. Begeleiding van onze *artists-in-residence* (zie **bijlage 2**) leidde onder meer tot een performance en debat over vormen van uitsluiting in het Theatrum Anatomicum in de Waag.

Waag opereert in meerdere projecten op het gebied van Art-Science: het snijvlak tussen kunst en wetenschap. In de wisselwerking tussen kunstenaars en wetenschappers vinden interessante innovaties plaats, onder meer op het gebied van robotica, biologie en de medische wereld. Deze activiteiten vinden grotendeels plaats binnen het 'S+T+ARTS'-initiatief, een samenwerking van internationale organisaties, gefinancierd door de Europese Commissie. Vanuit 'S+T+ARTS' werkt Waag samen met internationale kunstenaars, zoals aan mens-robotinteracties in het project 'Vojext', en met Adriana Knouf. Knouf deed onderzoek naar het gebruik van de methode CRISPR-Cas9 om mannelijke- in vrouwelijke hormonen te veranderen.

Vanuit 'S+T+ARTS' werden tevens twee prijzen uitgelooft aan innovatieve kunstprojecten op het snijvlak van wetenschap, technologie en kunst. Deze kunstenaars worden mede door Waag op een internationaal podium geplaatst en ontwikkelen zich verder door hun deelname aan de vele workshops en residenties die vanuit 'S+T+ARTS' gerealiseerd worden.

Make werkte aan 23 projecten, waarvan een overzicht in **bijlage 1** te vinden is.

More-than-Planet Expo opening. Space Lab.
Foto: Pim Rusch Photography

More-than-Planet Expo opening.
Foto: Pim Rusch Photography

European Robotics Forum.
Foto: Waag

10 LEARN GROEP

Learn hield zich, onder leiding van Pam de Sterke en Dick van Dijk, bezig met maakonderwijs en makers in de stad. Deze zijn verbonden doordat er steeds minder makers zijn, die de stad moeten verlaten door onzekere huurcontracten en bouw van woningen. In de Horizon Europe-projecten 'Make it Open' en 'Centrinno', vroegen wij aandacht voor het belang van makers in de stad en koppelden we scholen aan lokale makers. Zo konden leerlingen maatschappelijk relevante maakopdrachten uitvoeren in Amsterdam.

Belangrijke gebeurtenissen waren onder meer de lancering van de Europa-brede website waarop maakactiviteiten voor scholen in kaart zijn gebracht, binnen het Horizon 2020-project 'Make it Open'. Waag was binnen dit project de trekker en coördineerde de bouw van de website met meer dan tien internationale partners. Tegelijkertijd vond de lancering van 'Quantum Inspire' plaats, een project dat kwantumcomputers en -technologie toegankelijk maakt voor de samenleving, onder meer door middel van workshops.

De inspanningen van Learn op het gebied van erfgoed en maakonderwijs hebben de afgelopen jaren veel resultaat opgeleverd. Talloze museumprofessionals werden getraind, er werd een internationaal netwerk op het gebied van onze omgang met erfgoed in de toekomst opgebouwd, en Waag realiseerde met haar Amsterdamse partners onder meer de 'Maakplaatsen' in de OBA en de 'Maakcoalitie'.

Desalniettemin merkt de onderzoeksgroep dat haar onderzoek naar alternatieve modellen op deze thema's niet langer maatschappelijk noodzakelijk danwel relevant is – ook doordat een deel van Waag's inspanningen nu ondergebracht is in de uitvoering van zowel nieuwe als bestaande bedrijven en organisaties.

Waag is trots op deze onderzoeksgroep maar erkent tegelijkertijd de noodzaak om Learn toekomstbestendig te maken. Deze groep wordt daarom omgevormd naar een *New Learn Groep*, waarin de kennisdeling van Waag wordt ondergebracht. Dit betreft bestaande academies, cursussen en interne organisatieontwikkeling, maar ook nieuw te ontdekken mogelijkheden om kennis over te dragen aan eenieder die hiermee aan de slag kan.

Learn werkte in totaal aan 12 projecten, waarvan een overzicht in **bijlage 1** te vinden is.

Vuurvliegjesworkshop. Centrinno.
Foto: Jimena Gauna

Librarian Maker Camp. Maker Education Lab.
Foto: Waag

Buurtwandeling. Toekomst van Noord. Centrinno.
Foto: Jimena Gauna

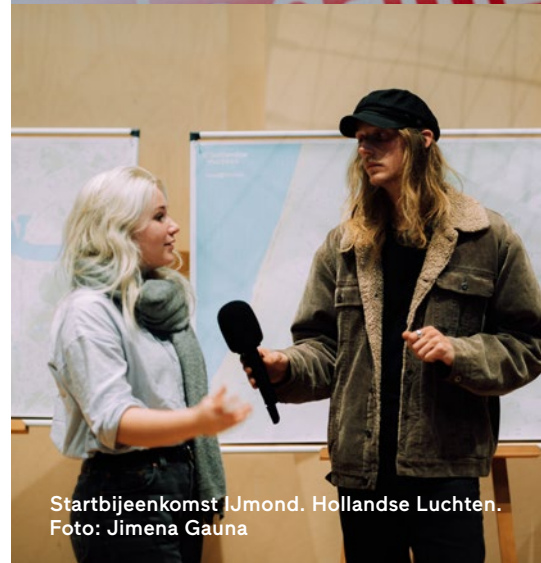
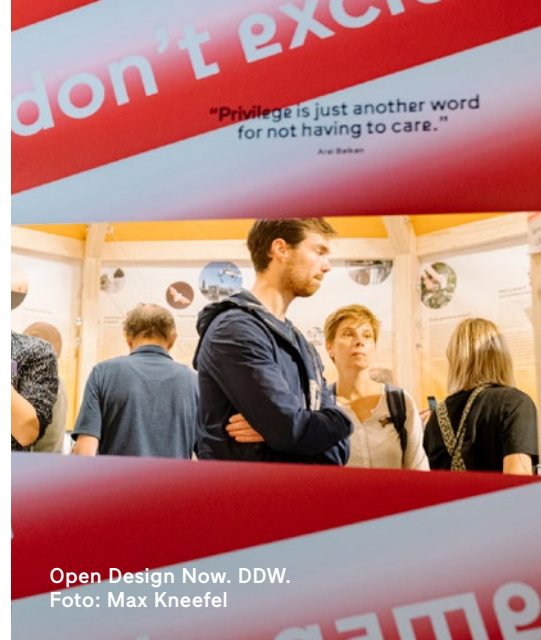
LIFE GROEP

Life, onder leiding van Judith Veenkamp, richt zich op de leefomgeving en onze verhouding tot de natuur. Open Hardware-sensoren die door Waag en haar partners ontwikkeld werden, stonden tentoongesteld op de 'Dutch Design Week 2022'. Het nieuwe Urban Ecology Lab bracht leven in de brouwerij op het Amsterdam Science Park, waar het veldwerksessies organiseerde voor de buurt.

Belangrijk was dat, ondanks het zwangerschapsverlof Judith Veenkamp, een succesvolle uitrol van nieuwe pilots kon plaatsvinden voor het project 'Hollandse Luchten'. Binnen dit project, dat in opdracht van de Provincie Noord-Holland wordt uitgevoerd, meten burgers de luchtkwaliteit. Ze bouwen zelf hun sensor, leren data uitlezen en worden in hun kracht gezet om in gesprek te gaan met overheid en bedrijven.

Ook kwam uit een succesvolle samenwerking met het journalistieke programma VPRO Argos het project 'Thermo-Staat' op gang, waar burgers hittestress meten. Life is er bovendien trots op namens Waag de trekker van de 'Nationale Wetenschapsagenda: Route Smart Liveable Cities' te zijn. In 2022 konden veel evenementen en samenkomsten weer doorgang vinden, en werd ook de 'Smart Citizens-wandeling' uitgerold in nieuwe steden.

Life werkte aan 17 projecten, waarvan een overzicht in **bijlage 1** te vinden is.

12 **Waag Academy: Talentontwikkeling en kennisdeling**

Talentontwikkeling en kennisdeling vormen een belangrijke pijler onder het werk van Waag. We begeleiden jaarlijks meerdere artists-in-residence, mede gefinancierd door het Amsterdams Fonds voor de Kunst evenals via Europese projecten en samenwerkingsinitiatieven. Via Waag Academy bieden we tevens opleidingstrajecten: de 'Fab Academy' (digitale fabricage), 'Fabricademy' (textiel en technologie) en 'BioHack Academy' (biotechnologie) zijn internationaal erkende snelkokers voor leergierige professionals.

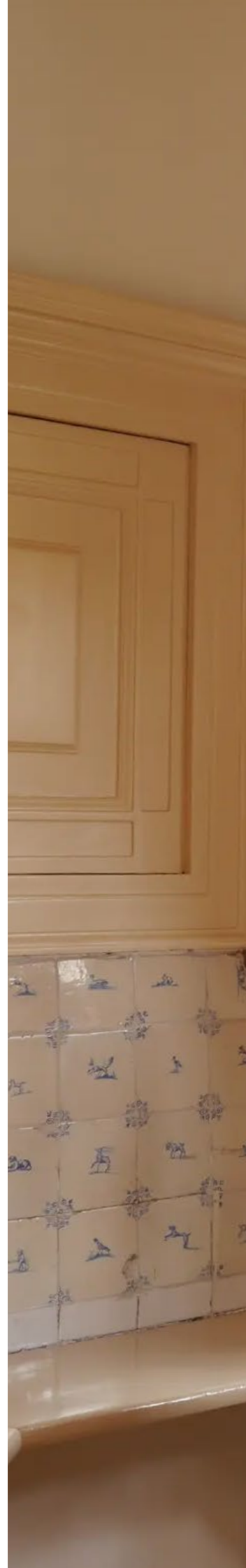
Wat deze programma's zo bijzonder maakt? Ze zijn simultaan te volgen vanuit honderden labs in de wereld, waardoor de deelnemers internationaal vele peers hebben. En doordat de deelnemers en instructeurs zowel hun geleerde lessen als eigen uitvindingen openbaar documenteren, vinden innovatie en kruisbesmetting op grote schaal plaats.

850

professionals namen
deel aan een academy,
training of workshop

19.000

kinderen volgden
maakonderwijs in een
Maakplaats in A'dam

Academy Show: Open Wetlab. Cocobiota. Foto: Mary Fawry en Michael Barchini

14 Academies

Fab Academy

De 'Fab Academy' is een jaarlijkse, wereldwijd gedistribueerde opleiding in het maken van (bijna) alles. Waags instructeur Henk Buursen, bijgestaan door Erwin Kooi en Michelle Vossen, begeleidde deelnemers in het FabLab Amsterdam in de Waag bij het behalen van deelcertificaten voor digitale fabricage. De deelnemers hebben hun werk open-source bijgehouden en werden in augustus beëdigd tijdens de jaarlijkse *FAB18-conferentie*, waar medewerkers van alle FabLab's ter wereld samenkwamen.

De Fab Academy is wereldwijd toonaangevend op het gebied van open *ontwerp* en *kritisch* maken. Buursen leidt in 2023 het jaarlijkse *Instructors Bootcamp* in de Waag. Hier komen alle instructeurs van over de hele wereld samen om nieuwe skills te leren.

Fabricademy

'Fabricademy' is het door Waags TextileLab mede-ontwikkelde, wereldwijd gedistribueerde opleidingsprogramma op het snijvlak van technologie en textiel. Cecilia Raspanti is instructeur, maar ontwikkelde tevens een deel van het curriculum, zoals over bacteriële verf. Deelnemers volgen colleges, synchroon met andere labs over de hele wereld, en voorzien elkaar via onlinevideoverbindingen van lesmateriaal en feedback. Ze worden hierin tevens bijgestaan door Beatriz Sandini, Isabel Berentzen en Michelle Vossen.

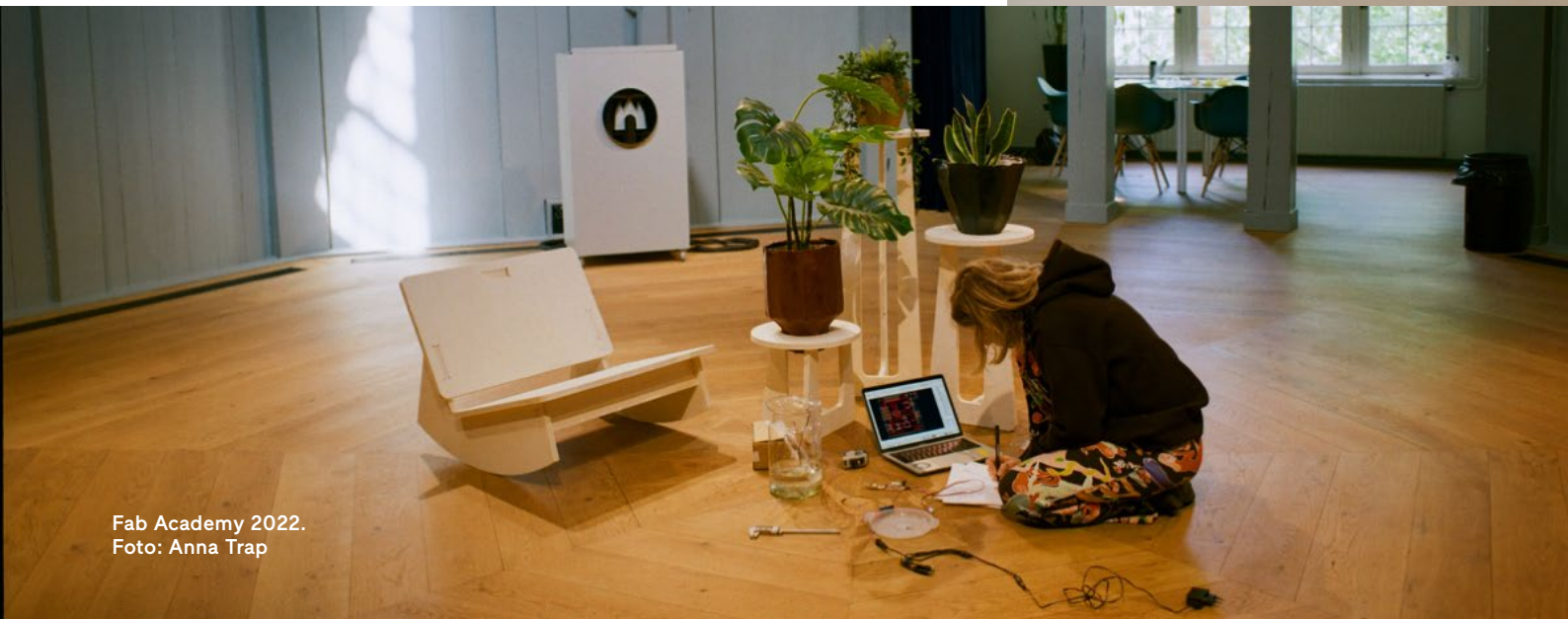
Hierna werken de deelnemers aan hun eindproject, onder begeleiding van de experts van het TextileLab. Deelnemers aan de Fabricademy zetten hun werk hierna o.a. voort door startups te beginnen, zoals op het gebied van natuurlijke materialen, of als geëxposeerd kunstenaars.

Fab Academy 2022.
Foto: Anna Trap

Waag Open: Stich your data.
Foto: Anna Trap.

Fab Academy 2022.
Foto: Anna Trap

BioHack Academy

Dit jaar kon tot onze grote vreugde voor het eerst sinds 2019 de 'BioHack Academy' doorgang vinden. De deelnemers leerden in drie maanden tijd de basis van het uitvoeren van biotechnologische experimenten in zelfgemaakte labs, bijgestaan door instructeurs Lucas Evers, Kas Houthuijs en Maarten Smith. De Academy werd feestelijk afgesloten met de Academy Show, waarin deelnemers hun werken tentoonstelden en er vanuit het 'Hybrid Lab Network' en het TextileLab rondleidingen en workshops werden gegeven.

Deelnemend biokunstenaar Mary Farwy werd na het volgen van de BioHack Academy artist-in-residence bij Waag. Daarnaast is Waag trots dat de door haar ontwikkelde BioHack Academy inmiddels als internationaal curriculum wordt ontwikkeld en in meer landen zal worden aangeboden, via ons Europese netwerk.

Minor & MOOC

Als Professor of Practice stelde Marleen Stikker bij de Hogeschool van Amsterdam de minor 'Het internet is stuk, maar we kunnen het repareren' samen. Deze interdisciplinaire minor gaat over digitale weerbaarheid en werd in het schooljaar '22-'23 aangeboden. Ook werd de Massive Online Open Course (MOOC) 'Het internet is stuk' gecreëerd. Deze kan door iedereen, overal, in zijn eigen tijd gevolgd worden.

In 2022 ging via de HvA tevens de eerste 'jaargang' van de MOOC van start na een algemene bijeenkomst. Met zeventig deelnemers aan de aftrap en 193 deelnemers aan de MOOC was dit een succesvolle eerste editie. In 2023 zal de MOOC opnieuw centraal worden aangeboden. Ondertussen kan men de MOOC online volgen.

Maakplaats021

Waag is partner en mede-grondlegger van de 'Maakplaatsen', die in elf filialen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam door de gehele stad te vinden zijn. In de Maakplaatsen leren kinderen tussen de 8 en 12 jaar digitale vaardigheden en ruimtelijk inzicht aan, door te doen.

In '22 namen 9.000 kinderen deel aan naschoolse programma's. Ruim 10.000 leerlingen volgden een 'Maakplaats-programma' vanuit school. 385 Maakplaatscoaches en andere geïnteresseerden volgden een training in een van de Maakplaatsen.

Biohack Academy 2022.
Foto: Maarten Smith.

Biohack Academy 2022.
Foto: Maarten Smith.

Maakplaats 021.
Foto: Waag

Teacher & Librarian Maker Camp

Onderdeel van het trainen van de Maakplaatscoaches is het 'Librarian Maker Camp', een meerdaagse bijeenkomst in de OBA waarbij alle coaches nieuwe vaardigheden ontwikkelen, ideeën uitwisselen, workshops volgen en zich laten inspireren door sprekers.

In 2022 werd naast het Librarian Maker Camp ook weer het soortgelijke kamp voor leraren georganiseerd, onder de naam 'Teacher Maker Camp'. Experts organiseren de Camps en dragen de maker mindset over op bibliotheekmedewerkers en leraren. In totaal werden veertig Amsterdamse bibliotheekmedewerkers en leraren opgeleid.

Public Stack-workshop

De Public Stack is een model voor het waarborgen van open, eerlijke en inclusieve digitale technologie. Het bestaat uit 'lagen' waaruit de technologie moet worden opgebouwd en vormt de basis voor veel van het gedachtegoed en de projecten van Waag.

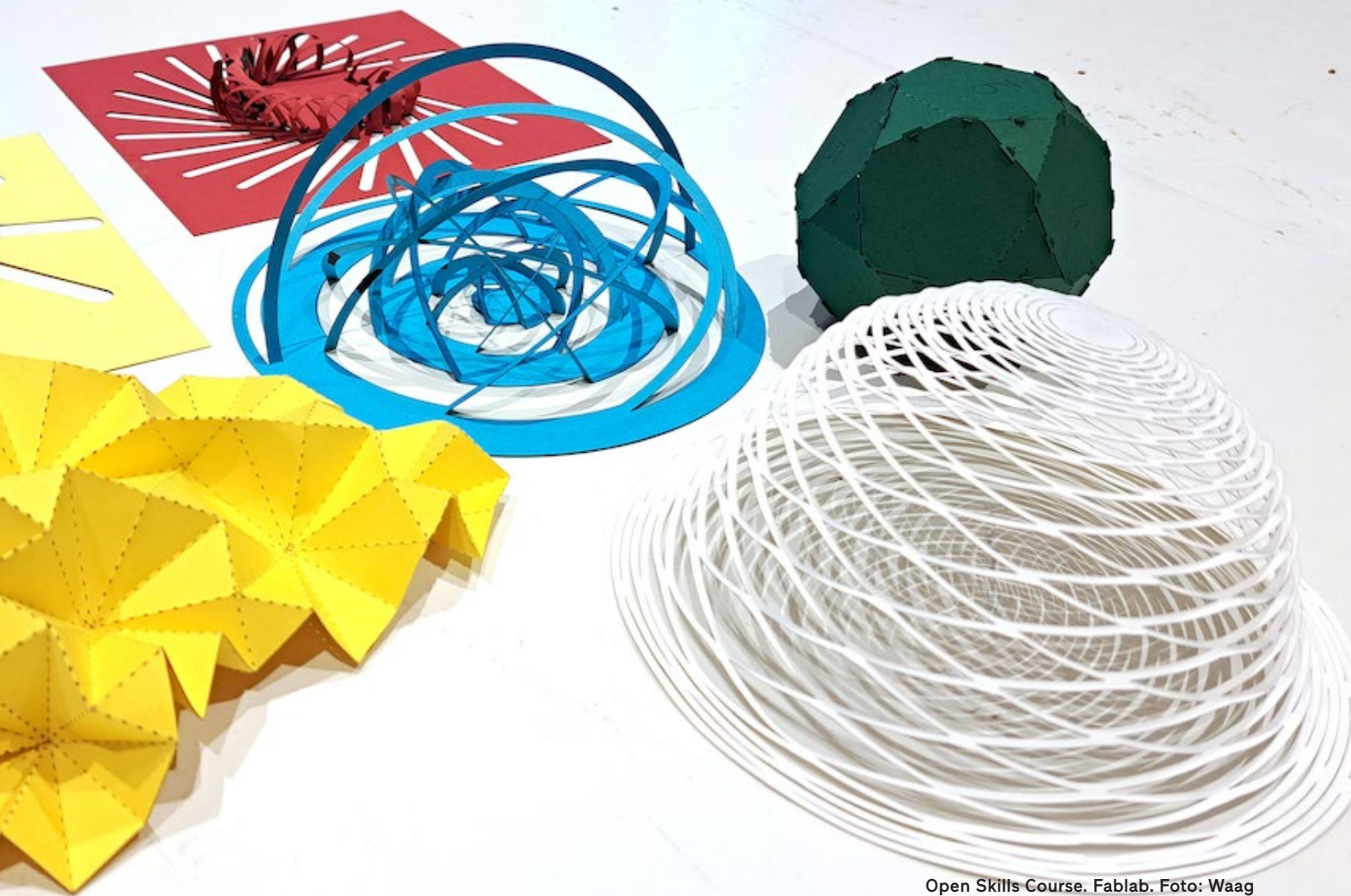
In 2022 werden op verschillende plekken 'Public Stack-workshops' georganiseerd, waarbij medewerkers van organisaties en overheidsinstellingen aan de slag gingen met een eigen vraagstuk aan de hand van de Public Stack. In totaal namen bijna 300 mensen deel aan een 'Public Stack-workshop'. Dit format zal in 2023 aangeboden worden aan onder meer ministeries en overheidsinstellingen.

Masterclass Netpolitiek

Waag organiseerde, in samenwerking met Internet Society, Media and Democracy Lab, ISOC en The Greenland, de jaarlijkse 'Masterclass Netpolitiek'. De Masterclass Netpolitiek is een serie van negen bijeenkomsten met sprekers van Amnesty International, Bits of Freedom, Open State Foundation, Internet Society, Waag Futurelab, Netwerk Democratie en het Racism and Technology Center. Het doel is (toekomstige) besluitvormers in de informatiemaatschappij actuele kennis, praktische handvatten en relevante voorbeelden te geven waarmee ze weloverwogen standpunten kunnen innemen.

Teacher & Librarian Maker Camp
Foto: Waag

18 Waag Public Programme: Publieks- en presentatieprogramma

Een belangrijk deel van Waags missie is het betrekken van zoveel mogelijk geïnteresseerden – van leek tot expert – bij het creëren van een open, eerlijke en inclusieve toekomst. We experimenteren, bevragen en presenteren daarom jaarlijks vele evenementen, zowel binnen als buiten de Waag, die publiekelijk toegankelijk zijn. Om zoveel mogelijk mensen de kans te geven deze programma's bij te wonen, startte Waag in 2022 verschillende nieuwe samenwerkingen, waaronder met Stadspas. Ook werden de banden met de Nieuwmarktbuurt stevig aangehaald, onder meer tijdens de 'Groote Stadshart Top' waar Waag medeorganisator van was.

4 exposities op locatie

235 evenementen

180.000 deelnemers

20 Publieks- en presentatieprogramma

Waag Poort

Waag heeft o.m. een presentatiefunctie en heeft in dit kader een beleidsplan geschreven om de benedenverdieping van het historische Waaggebouw open te stellen voor publieksactiviteiten. 'Waag Poort' wordt een huiskamer voor de buurt, met repair cafés, gratis mini-workshops waarin mensen handige skills leren op het gebied van technologie, open ontwerp en ecologie, en doorlopende tentoonstellingen.

Het huurcontract dat Waag heeft met een café-restaurant op de begane grond is daartoe opgezegd in 2020. Deze zaak ligt momenteel voor bij het Amsterdamse hof en naar verwachting zal deze dit jaar uitspraak doen. Waag hoopt de publieks- en poortfunctie van het gebouw per 2024 voor de stad en haar bewoners te kunnen herinstalleren.

Waag op locatie

In de tussentijd kiest Waag ervoor haar publieksprogramma niet alleen plaats te laten vinden in haar gebouw op de Nieuwmarkt, maar ook bij haar partners. Zo werden in 2022 exposities geopend in het Museum Amsterdam Noord, Het Glazen Huis in het Amstelpark ('Zone2Source'), De Oude Sterrewacht in Leiden en de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Ook werd het 'Better Future Now Festival' georganiseerd bij New Metropolis Zuidoost en in het winkelcentrum de Amsterdamse Poort, en organiseerde Waag wederom een uitgebreid programma in Eindhoven op de 'Dutch Design Week'.

Better Future Now Diners.
Foto: Lotte Dale

Waag Open

De succesvolle programmareeks 'Waag Open', op elke eerste donderdag van de maand, biedt een hands-on programma en workshops voor iedereen, ongeacht voorkennis. In totaal vonden acht edities plaats, waarvan meerdere uitverkochten. We zien dat een jonger publiek dan gewoonlijk hierop afkomt en zijn verheugd deze serie in 2023 voort te zetten.

De Staat van het Internet

Elk jaar organiseert Waag de lezing 'De Staat van het Internet', waarin we de peilstok steken in de online-wereld. Tijdens de vierde editie gaf mensenrechtenadvocaat Nani Jansen Reventlow de lezing over het internet als systeem en de vraag hoe het internet eruit zou zien als intersectionele, feministische, pluralistische ruimte.

Hoewel deze editie nog binnen de coronamaatregelen viel, werd zij door ruim 250 deelnemers bezocht. Deze editie vormde een belangrijke les voor Waag op het gebied van diversificatie van panels. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Tactical Media Room

Naar aanleiding van de invasie van Oekraïne ontstond de behoefte tot actie en vond de 'Tactical Media Room' een (t)huis in de Waag. Hiervoor activeerden wij, samen met het Institute for Network Cultures (HvA) ons (internationale) netwerk in de media en cultuur. De Tactical Media Room is een initiatief dat tactische media in Rusland en Oekraïne ondersteunt. Inmiddels is dit een groep van veertig leden, die onderwerpen behandelt zoals: Russische desinformatie, censuur en propaganda-onderzoek, het in kaart brengen van platform-geopolitiek, ondersteuning met hardware, online diensten, uitwisseling van technische kennis en praktische hulpverlening.

22 Programmareeksen

Expeditie naar planet B: Wat als we de spelregels veranderen?

In dit langlopende publieksprogramma zoekt Waag een antwoord op de vraag: stel dat planet B wel zou bestaan, hoe richten we haar dan in? In 2022 legden we de focus op systemen. Met het publiek onderzochten we hoe we de toekomst open, eerlijk en inclusief kunnen maken door op een nieuwe manier naar onze systemen te kijken.

Tijdens het 'Better Future Now Festival' rondom winkelcentrum Amsterdamse Poort zochten we naar alternatieven voor het kapitalisme in onder meer een spelcafé, een muzikaal programma en een voedseldoolhof. 'De Stoelendans, maar dan anders', ontwikkeld door kunstenaar Arne Hendriks, reisde via dit festival tevens naar het 'Surfana Festival' en de 'Dutch Design Week'. Gedurende 'Museumnacht' werd de Waag overspoeld met bijna 2.500 bezoekers die kwamen uitzoeken hoe we de spelregels rond algoritmen kunnen veranderen.

Ook ontwikkelde Waag meerdere spelvarianten, zoals 'Monopoly, maar dan anders'. Tijdens de 'Better Future Now'-diners werden in Amsterdam-Zuidoost toekomstgesprekken gevoerd met meer dan veertig mensen uit de buurt. Voor kinderen werden workshops spellen maken en een sprookje ontwikkeld. Waag startte in het kader van de expeditie naar planet B twee series: de 'blog-serie Spelbrekers', over mensen die nu al buiten de gebaande paden treden en tegen bestaande systemen in bewegen vanuit de hoop op een betere toekomst, en de 'Planet B podcast'. Deze laatste podcastserie zal gedurende 2023 blijven lopen en gaat in op thema's als de stikstofcrisis en racistische technologie.

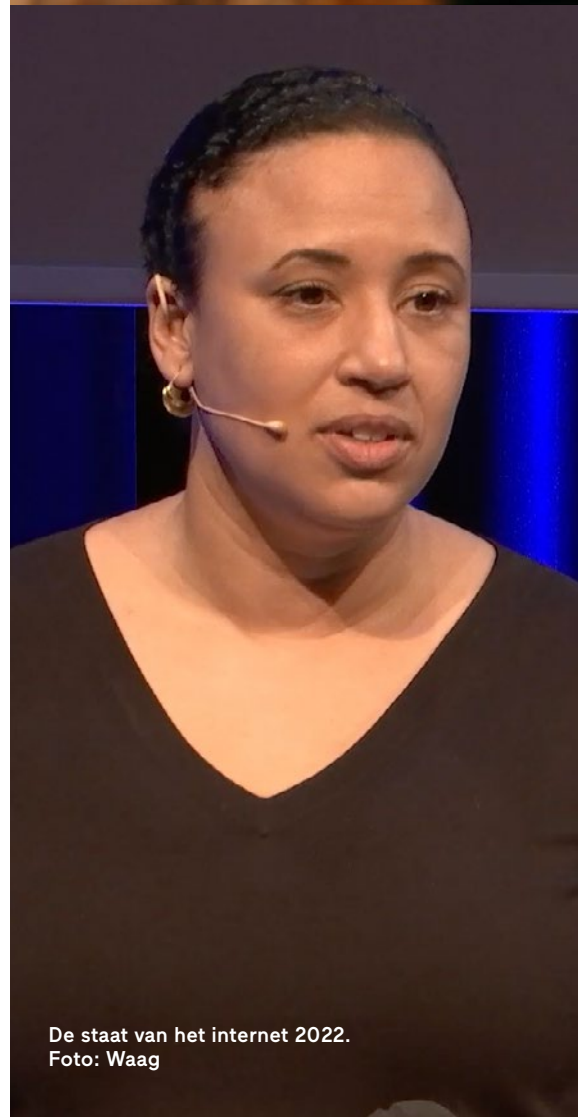
Geleerde lessen op het gebied van deze expeditie waren dat een veelheid aan evenementen niet altijd bijdraagt aan de ontwikkeling van het denken van het publiek. Ook het 'Better Future Now-festival' in Amsterdam-Zuidoost vormde een belangrijke les op het gebied van aansluiting zoeken bij de leefwereld van de mensen die je aan wilt trekken als publiek.

Lezing: Deterritorialising Intelligence

In samenwerking met het Sandberg Instituut en de Gerrit Rietveld Academie presenteerde 'Creator Doctus' Femke Herregraven haar onderzoek naar de historische, materiële en epistemologische contexten van artificiële intelligentie. Voor de lezing 'Deterritorialising Intelligence' aan het Sandberg Instituut nodigde ze als spreker Rodrigo Ochigame uit. Herregraven wordt vanuit Waag begeleid door Chris Julien.

Expeditie naar planet B. Surfana.
Foto: Wardie Hellendoorn

De staat van het internet 2022.
Foto: Waag

PublicSpaces Conferentie 2022

PublicSpaces is een coalitie van meer dan veertig publieke organisaties, opgericht door onder meer de Koninklijke Bibliotheek, VPRO en Waag. Samen werken we aan een oplossing voor onze afhankelijkheid van Big Tech. De coalitie staat voor een alternatief dat niet primair is gedreven door commerciële belangen, maar dat uitgaat van publieke waarden, zoals privacy, autonomie en transparantie.

Op 17 en 18 mei 2022, tijdens de jaarlijkse 'PublicSpaces Conferentie,' sloegen bijna 1.500 professionals, experts, politici en beleidsmakers uit heel Europa de handen ineen om te werken aan een digitaal ecosysteem gebaseerd op publieke waarden. Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken was staatssecretaris voor Digitalisering Alexandra van Huffelen aanwezig. Ze presenteerde het Nederlandse perspectief op publieke waarden en sprak zich openlijk uit vóór het gebruik van open-source software bij de overheid. Hierbij deed de staatssecretaris inspiratie op voor haar 'Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren'.

In december nodigde Van Huffelen Waag uit om haar opinie te delen over het kiezen van een cloud-opslagprovider voor overheidsdata. Een hoopvolle stap voor een landelijke aanpak voor een veilig, transparant en eerlijk internet.

Reflow Circular Textile Festival

Met 350 deelnemers in Pakhuis de Zwijger was het 'Reflow Circular Textile Festival' een succesvolle afsluiter van het vier jaar durende Horizon 2020-project 'Reflow.' Waags TextileLab deed hierin onderzoek naar een circulaire textielstroom in Amsterdam. Het festival zag talloze lezingen en workshops, waaronder de kledingreparatiewerkshops van Waag die sinds 2022 ook volledig online en vanuit huis te volgen zijn.

Reflow Circular Textile Festival.
Foto: Waag

24 Exposities

In '22 presenteerden wij vier exposities op locatie, elk omgeven met een publieksprogramma.

Makers van Noord in Museum Amsterdam Noord en Hout- en Meubileringscollege

Waag, Pakhuis de Zwijger en HMC Amsterdam werken samen aan het behoud van makers in Amsterdam-Noord. Dit doen we in het kader van het Horizon 2020-project 'Centrinno' met vele internationale partners. In de expositie 'Makers van Noord' werden de verhalen van makers en hun betekenis voor de stad, zowel vroeger als nu, in de schijnwerpers gezet. De tentoonstelling was van 18 juni tot 27 augustus te zien in Museum Amsterdam Noord (400 bezoekers) en van 19 september tot 23 oktober in het Hout- en Meubileringscollege (500 bezoekers). In de maand november trok de expositie 3.000 bezoekers toen zij afreisde naar partner Pakhuis de Zwijger.

More-than-Planet in Oude Sterrewacht Leiden

Waag is penvoerder van het Creative Europe-project 'More-than-Planet.' Onderzoekers en kunstenaars komen hierin samen om de crisis van beeldvorming van de aarde te onderzoeken en alternatieven te bedenken. Het project werd feestelijk en succesvol afgetrapt met een expositie van de werken van zes internationaal erkende kunstenaars die meewerken aan het project. De tentoonstelling More-than-Planet was van juli tot eind december 2022 te bezoeken in de Oude Sterrewacht in Leiden, en trok meer dan 2.000 bezoekers.

More-than-Planet Expo
Foto: Pim Rusch Photography

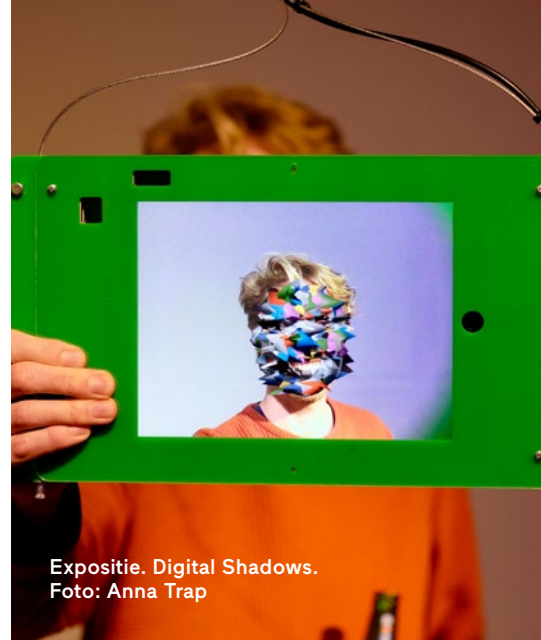
A plant becomes a machine becomes a plant in Glazen Huis Amstelpark

Een computer die denkt dat hij een plant is, en een plant die werkt volgens een computer: twee kunstenaars, Špela Petrič en Christiaan Zwannikken, gingen in samenwerking met Waag en het Hybrid Forms Lab van de VU deze uitdagingen aan in de context van het project 'Smart Hybrid Forms'.

De kunstwerken die voortkwamen uit het onderzoek waren van 6 november 2022 tot 23 januari 2023 te bezichtigen bij partner Zone2Source, in het Glazen Huis in het Amstelpark te Amsterdam, waar zij 500 bezoekers trok. Een geleerde les hierbij is dat het communicatie-team wil zoeken naar manieren om duidelijk te communiceren met haar publiek over complexe onderwerpen, binnen projecten met meerdere partners.

Digital Shadows in OBA Oosterdok

Wanneer we online gaan, laten we schaduwen van onszelf achter: profielen die ontstaan op basis van ons gedrag, de dingen die we zoeken, de velden die we invullen. Waag is coördinator van het Europese project 'Artsformation', waarin we met vele internationale partners en kunstenaars onderzoeken hoe kunst ingezet kan worden om digitale geletterdheid in Europa te vergroten. In zes kunstwerken verkennen internationale kunstenaars onze verhoudingen tot deze digitale schaduwen in de Openbare Bibliotheek Amsterdam, locatie Oosterdok, van 9 december 2022 tot 26 februari 2023. In 2022 kwamen er naar schatting duizend bezoekers.

Expositie. Digital Shadows.
Foto: Anna Trap

A plant becomes a machine becomes a plant.
Foto: Špela Petrič

Expositie. Makers van Noord.
Foto: Joshua Abebrese

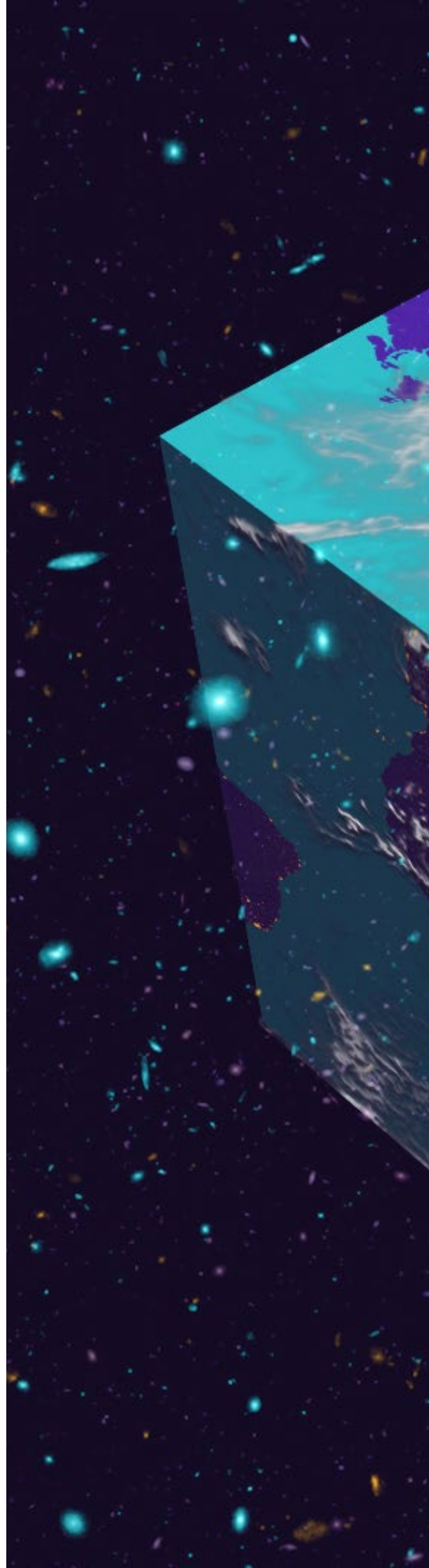
26 Digitalisering: Invloed op programmering

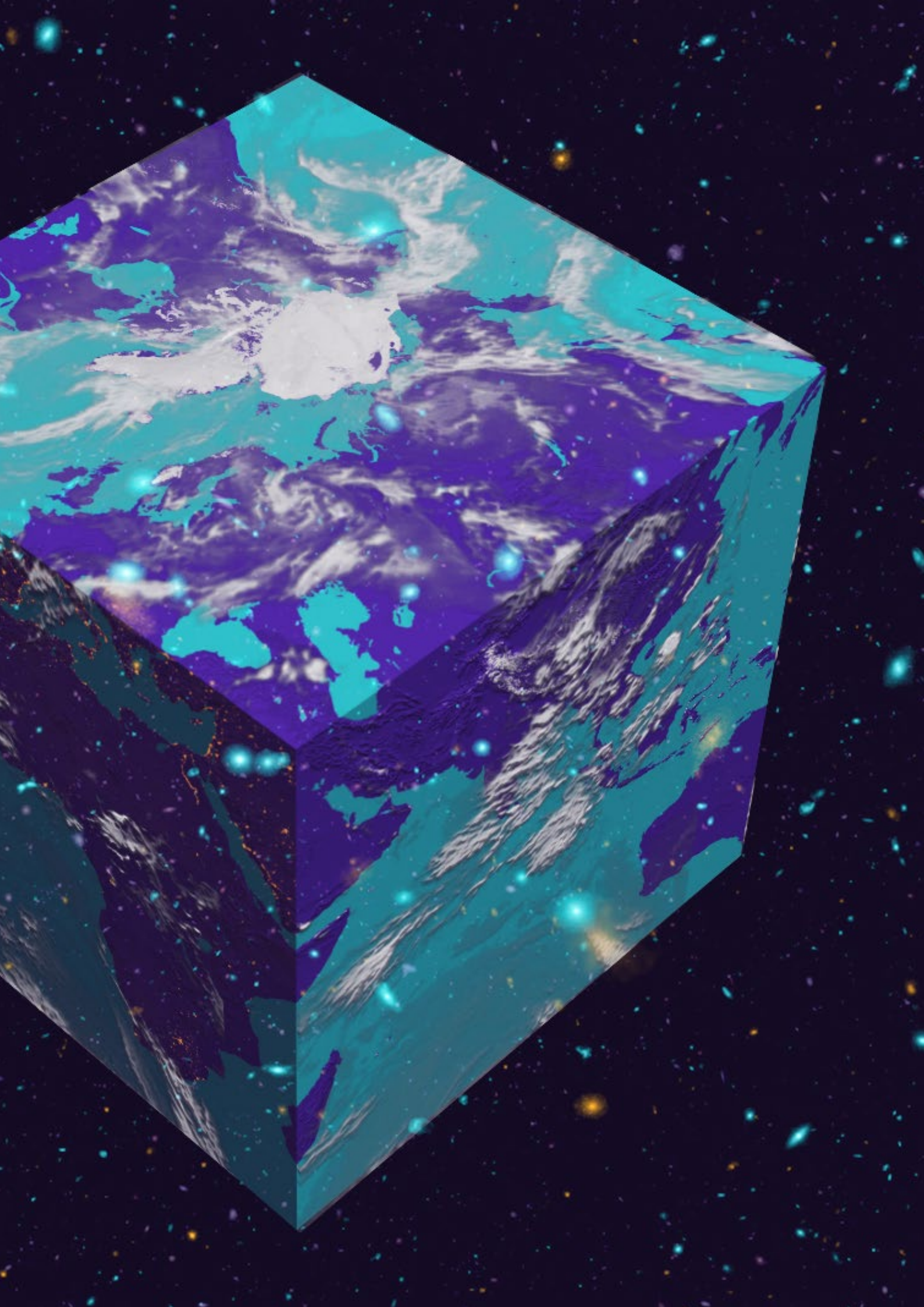
Waag hostte sinds de start van de coronapandemie het open-source videobelsysteem Jitsi op haar server zodat iedereen die dit wilde er gratis gebruik van kon maken. Voor onze publieksprogramma's bleek dit echter niet als alternatief te volstaan, wanneer men in grote getale kwam opdagen. Daarom werd met gebruik van Vimeo een betrouwbare, eigen streamingsdienst in het leven geroepen.

Honderden mensen konden hiermee in 2022 de hybride events bijwonen, waarbij in kleinere getale op afstand live samen werd gekomen, en het overgrote gedeelte van de mensen online aansloot.

Bij stream.waag.org zit tevens een mogelijkheid om te reageren ingebouwd voor de bezoekers. Onder meer 'De Staat van het Internet 2022' werd volgens dit hybride format in februari '22 uitgevoerd, met 150 online deelnemers en 120 live in de zaal. De opnames van stream.waag.org zijn bewaard en terug te zien op het Vimeo-kanaal van Waag.

Ook investeerde Waag in een samenwerking met Salto om met behulp van hun opnamestudio's en techniek een duurzame podcastserie op te zetten: de 'Planet B podcast'. Binnen het project 'Reflow' werd een succesvolle online workshopreeks vastgelegd binnen de website om te zorgen dat deze in de toekomst door iedereen op elk gewenst moment gevolgd kunnen worden: <https://waag.org/nl/reflow-instructables/>.

28 Bereik: online & media

Waag streeft ernaar zoveel mogelijk mensen te betrekken. In '22 is daarom ingezet op een betere spreiding van communicatie-activiteiten, met meer focus op betaalde promotie en onbetaalde uitingen in externe media naast de inzet van eigen onlinekanalen.

Met de inzet van deze onlinekanalen werden 1,5 miljoen mensen bereikt. Met 249 evenementen trok Waag een publiek van ruim 180.000 mensen. Aanvullend bereikte ze nog eens 350.000 mensen via betaalde advertenties en samenwerkingen met De Speld, OneWorld, FunX Radio en De Groene Amsterdammer. Daarnaast werd in 2022 zeker 220 keer in de media over Waag geschreven of gesproken.

In '22 heeft Waag de overgang ingezet van Twitter naar Mastodon. Deze stap heeft geleid tot een sterke afname in bereik op Twitter, en sinds november '22 zelfs tot een afname in het aantal volgers, deels overlappend met een nieuwe community volgers via Mastodon. Waag richtte op Mastodon een server in waar iedereen zich kan aansluiten en groeide in binnen een paar weken naar een levendige community van meer dan 2000 actieve deelnemers. De volgende kanalen waar een waardegedreven alternatief voor in de plaats komt, zijn Mailchimp en Eventbrite.

NOS

fd.
het financieel dagblad

nrc >

**DE GROENE
AMSTERDAMMER**

Het Parool

de Volkskrant

**kro
ncrv**

npo **radio**
1

DE SPELD .

De Telegraaf

30 Diversiteit en inclusie

Voor Waag is diversiteit niet slechts een 'verplichting die gevolgd moet worden'. In onze methode van Public Research zit de voorwaarde dat diversiteit onze output urgenter, relevanter en beter maakt. Als de maatschappij en het publiek ons onderzoeksveld zijn, is een diverse afspiegeling cruciaal voor de kwaliteit en impact van ons werk. Mede hierdoor is ervoor gekozen om diversiteit en inclusie aan de hand van de 4 P's (Personeel, Partners, Publiek en Projecten) organisatiebreed te agenderen.

Door de P's te verankeren in programma en organisatie en dat maandelijks op de agenda van de Management Board te plaatsen, worden voortgang en resultaten gemonitord, geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld.

Op het gebied van personeel worden we extern geadviseerd en ondersteund in taal- en beeldgebruik en kanalen voor werving. Bij elke sollicitatieprocedure is diversiteit een cruciaal criterium. Dit begint vruchten af te werpen.

Op het gebied van partners merken we dat in Amsterdam samenwerkingen met lokale partners in Noord en Zuidoost een nieuw netwerk openen waar we op verder bouwen. Keuzes in ons programma hebben geleid tot nieuwe richtlijnen aangaande diversiteit bij sprekers voor evenementen en sterke groei van bi-culturele curators, makers en kunstenaars voor de grote tentoonstellingen van Waag in 2022.

Voor het publiek zien we dat het extra aandacht geven aan de eerste drie P's door zal moeten werken in een diverse samenstelling van ons publiek. Daarnaast is de communicatieafdeling constant op zoek naar een toegankelijk en inclusief taal- en beeldgebruik om ook zo bredere en diverse groepen te bereiken.

Het pad, zoals in '21 ingezet, om diversiteit en inclusie te borgen, zodat Waag in meer opzichten een betere afspiegeling wordt van de maatschappij waarin zij opereert, is daarmee in '22 voortgezet. Het bewustzijn dat dit traject er een is van lange adem en dat het niet vanzelf gaat, is vergroot.

Het kost bijvoorbeeld moeite om panels te werven die meer zijn dan 'white males', zeker als er gezocht wordt naar panel leden die een hoge maatschappelijke functie bekleden. Ook merken we bij het werven van personeel, waarvoor we uitdrukkelijk mensen van kleur uitnodigen te solliciteren, het nog steeds overwegend 'witte' kandidaten zijn die reageren. En we weten inmiddels ook dat het verhuizen naar andere locaties voor publieksevenementen niet

Expeditie naar planet B. Dutch Design Week.
Foto: Max Kneefel

direct leidt tot een ander publiek, en dat we ons programma beter moeten afstemmen op de mensen en deelnemers op die nieuwe locatie.

Gelukkig leren we van deze ervaringen en kunnen we ook al successen vieren: ons personeelsbestand is van 100% wit in 2020, inmiddels diverser van kleur en achtergrond geworden, ca 7% , en dat willen we verder uitbreiden. Ook besteden we meer tijd aan het actief zoeken naar panels met een grotere diversiteit aan deelnemers en dat heeft onlangs geleid tot een succesvolle editie van de 'Staat van het Internet'.

Mede naar aanleiding van die ervaring heeft de organisatie besloten een 'Code of Conduct' op te stellen. Deze voorziet programmamakers, moderators, partnerorganisaties en deelnemers van de noodzakelijke handvatten en tools om door de vele sociale spanningsvelden van ons tijdsgewricht te manoeuvreren. Ook heeft een anti-racisme-statement in '22 plaats gekregen op de website.

Wij beogen met beide middelen in ons publieksprogramma een situatie te creëren waarin met respect met elkaar wordt omgegaan, zodat de programmering van Waag een plek is voor een open, eerlijk en veilig gesprek.

32 Bijlage 1: Projecten

De projecten kenmerken zich door een grote verscheidenheid maar zijn geborgd in het Beleidsplan '21-'24, de algemene Research Agenda en Research Agenda's van de onderzoeksgroepen. De looptijd varieert sterk, van enkele weken tot soms vijf jaar. Hieronder bieden wij inzicht in welke projecten allemaal aan gewerkt is in 2022.

Vuurvliegjesworkshop, Centrinno.
Foto: Jimena Gauna

Future Internet Lab

ACROSS	https://waag.org/nl/project/across/
Living Lab Open Cultuurdata	https://waag.org/nl/project/living-lab-open-cultuurdata/
PublicSpaces Conferentie	https://waag.org/nl/project/publicspaces/
Proof of Provenance	https://waag.org/nl/project/proof-provenance/
Micromemberships	https://waag.org/nl/project/micromemberships/
Public Stack Home	
Energy Management	https://waag.org/nl/project/open-hem-nu/
Amsterdeck Nieuwe Meer	https://amsterdecks.com/
Inkoopvoorwaarden	
Public Stack	https://publicstack.net/
Ethiek & drones	https://waag.org/nl/project/politiedrones-en-ethiek/
Humanities Lab	https://waag.org/nl/project/vu-humanities-lab/
NWA evaluatie Big Data AI	https://waag.org/nl/project/evaluatie-nwa-route-big-data/
CATRIN	https://waag.org/nl/project/catrin/
Tactical Media Room	https://waag.org/nl/project/tactical-media-room/
AMDEX Fieldlab	https://amsterdameconomicboard.com/initiatief/amdex/
Cities for Digital Rights	https://citiesfordigitalrights.org/
Conference	

Public Spaces Conference.
Foto: PublicSpaces

34 CODE GROEP

Commons Lab

Platform Coop Incubator

Atelier

URBANITE

Open Businessmodellen

| <https://waag.org/nl/project/platformcoop-incubator/>

| <https://waag.org/nl/project/atelier/>

| <https://waag.org/nl/project/urbanite/>

| <https://waag.org/nl/project/open-businessmodellen/>

Open Design Lab

Open Next	https://waag.org/nl/project/open-next/
ARTSFORMATION	https://waag.org/nl/project/artsformation/
Starts Prize 21- 23	https://waag.org/nl/project/starts-prize/
Better Factory	https://waag.org/nl/project/better-factory/
VOJEXT	https://waag.org/nl/project/vojext/
Creator Doctus	https://waag.org/nl/article/kunstenaar-femke-herregraven-start-met-creator-doctus-programma/

Space Lab

More-than-Planet	https://www.more-than-planet.eu/
World Weather Network	https://waag.org/nl/project/world-weather-network/

TextileLab Amsterdam

Reflow	https://waag.org/nl/project/reflow/
SheMakes	https://waag.org/nl/project/shemakes/
Culture.Fashion	https://waag.org/nl/project/culturefashion/
Textiel Leerlijn VMBO	https://waag.org/nl/project/leerlijn-textiel-voor-het-vmbo/
Fabricademy	https://waag.org/nl/project/fabricademy/
Local Colours	https://waag.org/nl/project/local-color/

Open Wetlab

Hybrid Lab Network	https://waag.org/nl/project/hybrid-lab-network/
BioCommons	https://waag.org/nl/project/biocommons/
ART4MED	https://waag.org/nl/project/art4med/
BioHack Academy	https://waag.org/nl/project/biohack-academy/
Smart Hybrid Forms	https://waag.org/nl/project/smart-hybrid-forms/
GeneCoop Ledger	https://waag.org/nl/project/geneconsent/

Fablab Amsterdam

Fab Academy	https://waag.org/nl/project/fab-academy/
Bootcamp Fab Academy	http://fabacademy.org/

Future Heritage Lab

CENTRINNO

Mingei

| <https://waag.org/nl/project/centrinno/>

| <https://waag.org/nl/project/mingei/>

Maker Education Lab

Make it Open

Quantum Inspire

Maakplaats 021 – 2021

Technologisch Burgerschap

SellSTEM

Good Game

Maritiem Maaklab

Media Kunst Leo Kanner

| <https://waag.org/nl/project/make-it-open/>

| <https://waag.org/nl/project/quantum-inspire/>

| <https://waag.org/nl/project/amsterdam-maakplaats-021/>

| <https://waag.org/nl/project/technologisch-burgerschap/>

| <https://sellstem.eu/>

| <https://waag.org/nl/project/good-game/>

| <https://waag.org/nl/project/maritiem-maaklab/>

| <https://waag.org/nl/project/mediakunst-en-maken-het-speciaal-onderwijs/>

Trainingen AI Tinkeren

| <https://waag.org/nl/article/ei-eye-ai-tinkeren-met-artificiele-intelligentie/>

Waag Open: Protesteren kun je leren. Workshop Zeefdrukken.
Foto: Waag

Smart Citizens Lab

Hollandse Luchten

| <https://waag.org/nl/project/hollandse-luchten/>

Publiek-Civiele

| <https://waag.org/nl/project/publiek-civiele-samenwerking/>

Tipping the Balance

| <https://waag.org/nl/project/tipping-balance/>

Smart Liveable Cities Route

| <https://waag.org/nl/project/nwa-route-smart-liveable-cities/>

Thermo-Staat

| <https://waag.org/nl/project/thermo-staat/>

Beter leven met microbiom

| <https://waag.org/nl/project/beter-leven/>

Shared Smart City

| <https://waag.org/nl/project/shared-smart-city/>

Gebruikers Gilde

| <https://waag.org/nl/project/ehealth-gebruikersgilde/>

Smart Citizens Wandelingen

| <https://waag.org/nl/event/expeditie-next-smart-kids-speurtocht-franeker/>

Urban Ecology Lab

T-Factor

| <https://waag.org/nl/project/t-factor/>

Overig

Professor of Practice

| <https://waag.org/nl/article/marleen-stikker-benoemd-tot-professor-practice-aan-hva/>

Groene Maakplaats. Science Park by night.
Foto: Waag

Bijlage 2: Kunstenaars

World Weather Network

Vibeke Mascini | <https://waag.org/nl/vibeke-mascini/>

Shemakes

Sanne Muiser | <http://www.sannemuiser.nl/>

Mariana Anacleto | <https://waag.org/nl/article/shemakes-voor-meer-gender-gelijk-heid-en-duurzaamheid/>

Art4Med

Adriana Knouf | <https://waag.org/nl/adriana-knouf/>

T-Factor

Esmee Geerken | <https://waag.org/nl/esmee-geerken/>

Onkruidenier | <https://waag.org/nl/article/onkruidenier-leren-van-de-allerkleinste-extremofielen/>

Sema Bekirovic | <https://www.semabekirovic.nl/>

3Package Deal

Mary Farwy | <https://waag.org/nl/mary-farwy/>

Margherita Soldati | <https://waag.org/nl/margherita-soldati/>

Smart Hybrid Forms

Špela Petrič | <https://waag.org/nl/spela-petric/>

Christiaan Zwanikken | <https://waag.org/nl/event/expo-plant-becomes-machine-becomes-plant/>

Artsformation (Digital Shadows-tentoonstelling)

Tomo Kihara | <https://waag.org/nl/tomo-kihara/>

Dani Ploeger | <https://www.daniploeger.org/>

Ibiye Camp | <https://ibiyecamp.com/>

Feminist Internet | <https://www.feministinternet.com/>

Lukas Engelhardt | <https://waag.org/nl/article/spelbreker-6-kraak-de-cloud/>

Caroline Sindere | <https://waag.org/nl/article/interview-caroline-sinders-ontwerpt-intersectioneel-feministische-technologie/>

More-than-Planet (tentoonstelling Oude Sterrewacht Leiden)Territorial Agency | <https://www.territorialagency.com/>Forensic Architecture | <https://forensic-architecture.org/>Tega Brain, Bengt Sjölen & | <https://asunder.earth/>

Julian Oliver

Minna Langstrom | <https://www.minnalangstrom.net/>**BioHack Academy 2022**Marta de Menezes | <https://martademenezes.com/>Ionat Zurr | <https://www.uwa.edu.au/Profile/Ionat-Zurr>Urs Gaudenz | http://www.gaudi.ch/GaudiLabs/?page_id=50Paul Vanouse | <https://www.paulvanouse.com>**Creator Doctus**Femke Herregraven | <http://femkeherregraven.net/>

More-than-Planet Finissage
Foto: Pim Rusch Photography

Bijlage 3:

Partners & Samenwerking

Amsterdamse partners

Academische Tafel: Urban Ecology Nature
Based Solutions

Allard Pierson

Amsterdam Economic Board

Amsterdam Museum

Anna's Tuin & Ruigte

AP+E

ARIAS

Bright

Cascoland

Cinekid

CTO Gemeente Amsterdam

Designathon Works

Dyne.Org

FIBER Festival

Fiction Factory

Fietzersbond

Framer Framed

Gebiedsontwikkeling ASP

Grote Spelers Nieuw West

Hackers & Designers

Hogeschool van Amsterdam

Hogeschool voor de Kunsten

Hout- en Meubileringscollege

Imagine IC

Institute of Network Cultures

KNAW

Matrix Ic

Mediamatic

Metabolic Institute

Nederland Kennisland

NEMO Science Museum

New Optimist

NewTechKids

Openbare Bibliotheek Amsterdam

Oude Kerk Amsterdam

Sandberg Instituut

Scheepvaartmuseum

Sodaq

Spark Village

Spectral Energy

Startup Village

SURF

TADA!

The Beach

Universiteit van Amsterdam

Vele PO & VO scholen

Vrije Universiteit van Amsterdam

W139

Waternet

Zone2Source

42 Nationale partners

Adessium Foundation
Ahold Delhaize
Amnesty International
Bibliotheek Midden-Brabant
Bits of Freedom
BOLD Cities
Club van Wageningen
CodeForAll
CodeForNL
Commons Network
Design Academy Eindhoven
Digitale 4
Dutch Design Foundation
European Cultural Foundation
European Space Agency
Expeditie NEXT
EYE Filmmuseum
FabCity Foundation
Fonds voor Cultuurparticipatie
Fontys Eindhoven
Gemeente Den Haag
Gemeente Eindhoven
Gemeente Haarlem
Gemeente Zaandam
GGD Amsterdam
Hanze Hogeschool
Het Nieuwe Instituut
Hogeschool Rotterdam
Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
IDFA
IFFR
Instituut voor Beeld en Geluid
Interprovinciaal Overleg
ISOC
KABK

Koninklijk Bibliotheek Nederland
LKCA
Maker Festival Twente/TETEM
Microbiome Center
Ministerie van Binnenlandse Zake
Nederland Kennisland
Netwerk Democratie
Next Nature Network
NWO / NWA
Open State Foundation
PhD'Arts
Provincie Noord-Holland
Provincie Utrecht
PublicSpaces
Rathenau Instituut
RIVM
Smart City Haarlem
Space4Good
State of Fashion
STBY
Stichting DEN
Stichting Fablab Benelux
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
Studio Samira Boon
TNO
Tweede Kamer der Staten Generaal
Universiteit Leiden
Universiteit Twente
Universiteit Utrecht
V2_
Vereniging de Meent
VPRO
West Den Haag
Willem de Kooning Academie
WUR

44 Internationale partners

Aalborg Universitet
Alexander von Humboldt-Institut
ANCI Toscana
Armines
Ars Electronica Linz
Ayuntamiento de Bilbao
Barcelona Activa
Bilbao Ekintza
Black Cube Collective
Bloomfield Science
BOZAR
Brunel University London
Camden Borough
Central Saint Marten AUL
City of Dortmund
City of Kaunas
City of Lodz
City University Of London
Citylab Berlin
CNAM
Cnrs
Columbia University
Comune de Milano
Consiglio Nazionale delle Ricerche
Copenhagen Business School
Dansk Design Center Aps
Deutsche Institute für Textil- und Faserforschung
Die Angewandte
EBN
ECSA
Eccsite
EduCentrum
ENoLL
Espacio Open
Eurecom
European Alternatives
European Schoolnet
eutema
Fab City Grand Paris
Fab Foundation
Finnish Bio Art Society
Fixperts
FORTH
Forum Virium Helsinki
Foundation
Frankfurter Buchmesse

Friche la Belle de Main
Futurible
Gent
Global Innovation Gathering
Goldsmiths' College
HafenCity University
Haus der Seidenkultur
I-propeller
I3S University of Porto
ICCS
Imaginary
Iminds
INP Grenoble
Institut d'Arquitectura Avancada de Catalunya
JRC
Kaunas Technology University
Kersnikova
Kobenhavns Universitet
KPMG Belgium
KU Leuven
La Sapienza
LAND Italia
LATRA
Lieu Unique
Makery
Materiom Limited
MedialePfade
Miralab
Modul University Vienna
Museum Jerusalem
Nesta
NTUA
Ok-Be
Onl'Fait
Open Knowledge Foundation
Open Knowledge Foundation Deutschland
Oxfordshire County Council
Palermo Urban Solutions Hub
pedeC
Peer Educators Network
Piraeus Bank Group Cultural
PlusValue
Polis
Politecnico Di Milano
Politecnico di Milano
Politecnico Di Torino

Prato
 Project Atol
 PSI
 Rundfunk Berlin-Brandenburg
 Rupprecht Consult
 SUPSI
 Teachers College
 Technische Universität Berlin
 Tecnalía
 Tecnalía Research & Innovation
 The Open University
 Tongji University
 Transmediale
 Trinity College Dublin
 TU Dortmund University
 UNIGE
 Universidad Politécnica de Madrid
 Universidad Pompeu Fabra

Università Ca' Foscari Venezia
 Universität Duisburg-Essen
 Universitat Oberta de Catalunya
 University NOVA Lisbon
 University Of Dundee
 University of Lodz
 University Of Surrey
 University of Tokyo
 Università Statale di Milano
 Ville de Paris
 Volumes
 Vrije Universiteit Brussel
 Wemake
 White Research
 Wikifactory Europe
 Zentrum für Soziale Innovation
 ZKM

Bezoekadres

Waag Futurelab
Nieuwmarkt 4
1012 CR Amsterdam

Postadres

Sint Antoniesbreestraat 69
1011 HB Amsterdam
T +31 (0)20-5579898

Kamer van Koophandel

KvK nr. 41214445
RSIN: 804011266

ANBI-gegevens

Stichting Waag Society (Waag Futurelab) is opgericht op 1 december 1994. De stichting heeft een ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instellingen). Haar werkzaamheden dienen een algemeen belang en kennen geen winstoogmerk.

Auteurs

Anne Schepers	Redactie
Bart Tunnissen	Eindredactie
Marleen Stikker	Redactie
Sander van der Waal	Vooruitblik

Opmaak jaarverslag

Bouwe van der Molen
Laurie Skelton

Gepubliceerd onder Creative Commons Licentie: CC 4.0 BY-NC-SA

